

TEHNIKA ÜLIKOOOL

Neljapäev
32-33 (1493)
18. detsember
1997
Hind 1 kr

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht

Jõulutervitus!

Meil kõigil on kiire. Elu muutub eriti kiireks detsembrikuus, mil soovime aasta jooksul tegemata jäänud ära teha. Ja siis tulevad Jõulud, tuues meisse Jõulutunde ja rahu. Tundub, et aeg seiskub, andes meile viivukese mõtlemisaega.

Soovime, et koos Jõuludega pääseks iga üliõpilase, õppejõu, teaduri, iga TTÜ-lase südamesse ka see imeline Jõulutunne! Nautigem seda tunnet ja võtkem aega elu üle järele mõtlemiseks. Kas oleme alati olnud õiglased ja head? Jõulud on uue alguse pühad. Mõtleme siis ka sellele, mida teha edaspidi paremini.

Andku Jõulud meile kõigile uut jõudu selleks, et mööda hariduse ja teaduse teed edasi minna ning arukalt ümber kujundada nii ennast kui ka meie ühist heaolulätet - Alma Materit.

Soovime õnne ja armastust igasse peresse!

Häid Jõule, TTÜ rahvas!

Olav Aarna, rektor ja nõukogu esimees

Mati Valdma, nõukogu juhataja

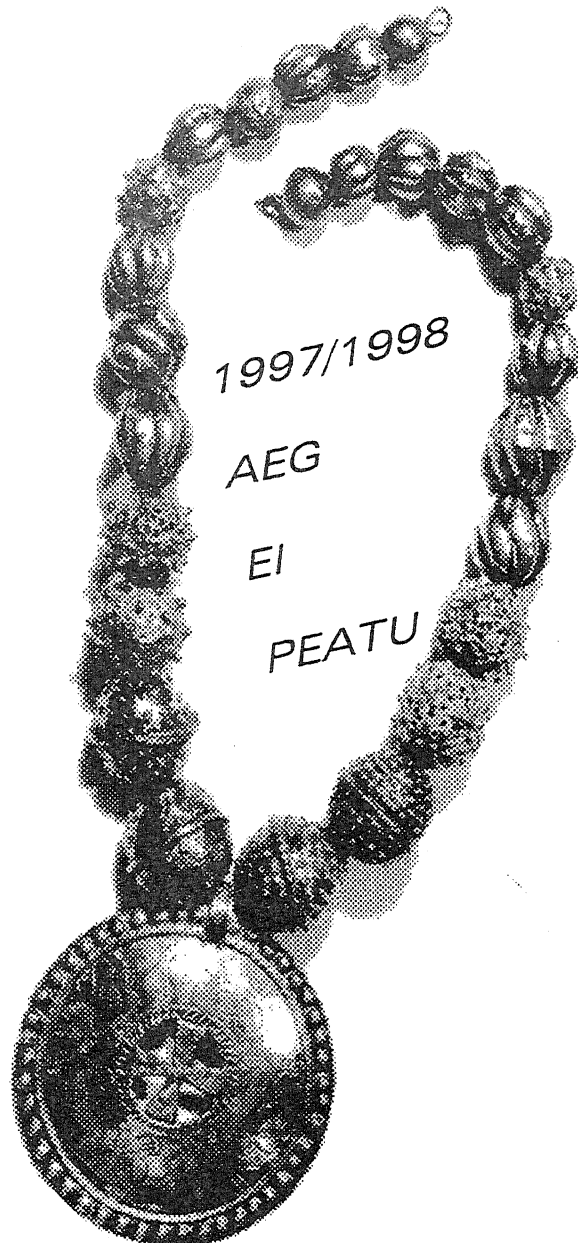
Aastavahetustervitus!

Soovime kaasvilistlastele ülikoolis head aastalõpu spurti ja uue aasta tõrgeteta käivitumist!

Tulevastele vilistlastele soovime kõikide takistuste ületamist Tehnikaülikooli Vilistlase austava nimetuse saamise okkalisel, aga mõnusalt teel!

Häid jõulupühi ja head algavat aastat kogu Tehnikaülikooli rahvale!

Vilistlaskogu juhatus

Kujundus: Meida Jalast

Lühiteated

5.-6. detsembril

toimus Haridusministeeriumi ja TTÜ Täienduskoolituse keskuse kooskorraldamisel üleriiklik loodusõpetuse konverents. Kahel päeval kuulati ettekandeid loodusõpetuse meetoditest, teaduslik-tehnoloogilise maailmapildi kujundamisest ning sel teel olevatest karidest, aktuaalsetest loodusteaduste õpetamise probleemidest Eesti koolides. Avakõnelejateks olid ministeeriumi kantsler **Georg Aher** ja ülikooli prorektor **Rein Küttner**. TTÜ esindajatest pidasid ettekanded professor **Raivo Vilu** ning täienduskoolituskeskuse juhataja **Jaanus Kiili**.

6. detsembril

andis **Tehnikaülikooli Akadeemiline Meeskoor (TAM)** jõulumuusika kontserdi Riia Anglikaani kirikus. Jõulukontsertide sari jätkub Eestis. 13. detsembril lauldi Põltsamaal ja Tartus. TAMi kontserdid Tallinas: 19. detsembril k 18 Jaani kirikus, 20. detsembril k 17 Kaarli kirikus, 23. detsembril k 19 Toomkirikus.

9. detsembril

toimus aulas Majandusministeeriumi teabepäev. Ettekandjad: avalike suhete peaspetsialist **Inna Mazing**, asekancler **Signe Ratso**, eurointegratsiooni talituse juhataja **Tiina Luberg** ja kaubanduspoliitika talituse juhataja **Jaanus Salum**. Korraldas TTÜ haldusjuhtimise õppetool.

10. detsembril

korraldas Balti Laevaremonditehase AS (Kopli t 103) infopäeva TTÜ lõpukursuste üliõpilastele. Tutvustati ettevõtte arengut, spetsialistide vajadust, kitsamat spetsialiseerumist ettevõtte vajalikel insenererialadel ning stipendiaatidena edasiõppimise võimalusi. Info: tel 6102 260, 6102 242.

12. detsembril

andis rektor välja käskkirja, mis informeerib muudatusest nõukogu koosseisus. Seoses prof **Andres Keevalliku** lahkumisega infotehnika teaduskonna dekaani kohalt arvatakse ta nõukogust välja ja nõukogu uueks liikmeks nimetatakse prof **Rein Jürgenson** kui infotehnika teaduskonna dekaan. Samas käskkirjas nimetatakse nõukogu liikmeks ka digitaaltehnika õppetooli dotsent **Margus Kruus** kui infotehnika teaduskonna esindaja.

15. detsembril

toimus Investeeringufirma Talinvest presikonverents, kus tutvustati firma asutatud kõrghariduse toetusprogrammi **Talinvesti Kooliraha**. Käivitatava projekti kaudu jagatakse stipendiume. Pressikonverentsil osalesid AS Talinvesti nõukogu esimees, **Talinvesti Kooliraha** nõukogu liige **Jaak Roosipuu** ja samuti nimetatud nõukogu liige **Andres Tarand**. Info: firma avalike suhete juht **Kristjan Vassil**, tel 630 8210.

Mis on teie kõige

Süsteemitehnika teaduskonna dekaan LEO MÖTUS:

Haridusministeeriumi diversioon teaduse sihtfinantseerimise taotluste juhendi väljajagamisel ülikoolidele ja teadusasutustele.

Mida tähendab – diversioon? Kogu Eesti teaduse rahastamine läheb läbi ainult nende taotluste, aga vabariigi valitsus jättis Teaduskompetentsi Nõukogu koosseisu kinnitamise hiljaks, venitades selle protseduuriga peaaegu kaks kuud.

Seadustega vastuolus oleva juhendi koostamise ja ebaõige laialijagamise taga on tegelikult üksainus isik – Haridusministeeriumi teaduse ja ülikoolide osakonna juhataja Ain Heinaru. Tema on ebaadekvaatselt käitunud. Ta ei ole ju inimene, kes võib lihtsalt niisama eksida, vaid tegemist on Eesti kõige kõrgema ametnikuga teaduse juhtimisel.

Mis nüüd edasi saab? Eks midagi jõuab ära teha, aga kiirustades ja mitte eriti hoolikalt. Teadlased ei jõua taotlusi korrektselt vormistada. Teadustemaatika pannakse ju paika mitmeks aastaks ette ja nii suurt tööd ei jõua teha üleöö. Minu arvates on see kõige teadusvaenulikum tegu, mis on sel aastal Eesti Vabariigis tehtud.

Füüsika-matemaatika teaduskonna dekaan REIN-KARL LOIDE:

Praegu on arvatavasti kõigil dekaanidel põletav teadusraha jagamisel mitte ilma jääda. Taotluste esitamisega on probleeme. Asi on tõsine, kuna teaduse finantseerimiseks ei ole täpseid mängureegleid kehtestatud. Uue korra järgi jagatakse raha teemade järgi ja just täna (16. detsember – toim) jooksevad kõik meie majas pabereid esitama. Juba järgmise nädala nõukogu peab dokumendid kinnitama, et 29. detsembril need korrektselt majast välja saata.

Nii et midagi ilusat teile öelda ei ole. Paraku.

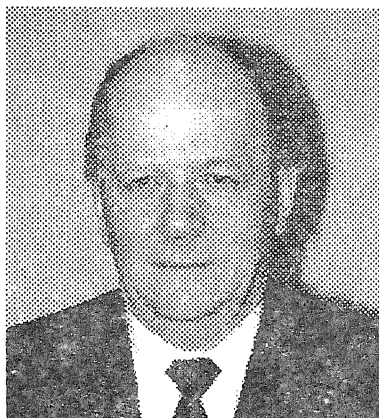
Humanitaarteaduskonna dekaan VÄINO RAJANGU:

Ära tuleb teha suur bürokraatia seoses teaduse rahadega. Teemade formuleerimine ja põhjenduste sõnastamine nagu korralikus paberimajanduses. See ei ole nali, see on tõsine asi. Aga mul on nüüd kiire, pean vee- rand tunni pärast olema ministeeriumis!

põletavam probleem?

Energeetikateaduskonna dekaan ENNO REINSALU:

Teadusteemade formeerimine tulevaseks perioodiks. See on seotud Eesti Teaduse Sihtasutuse (varem Teadusfond) uue korraga ja näitab seega, kuidas tulevikus teadus- ja arendustegevust finantseeritakse. Nimetatud kord, mille alusel meie teadlased peavad hakkama riigilt raha küsima, hakkab kehtima juba 1. jaanuarist 1998. Minuteadu tegelevad selle probleemiga praegu kõik instituudid, struktuuriüksused, sealhulgas ka uued ülikooli asutused. Ja muidugi tegelevad rahastamise taotlemisega kõik dekaanid.

Minu arvates oleks normaalne, kui ühes teaduskonnas koondataks kõik teemad, mis siis ühendaks mitme instituudi jõupingutusi, ühtlasi kaasates ka ülikooli asutusi. Mina isiklikult (aga

äkki mõni teine dekaan veel?) olen täiesti ootamatult pörkunud sellele, et iga instituut, iga direktor tahab välja tulla rangelt oma teemadega, ilma koostööd tegemata.

See on minule arusaamatu. Võibolla olen uue korra mõistmiseks liiga vana? Võibolla on mul raske mõista ülikooli inimeste suhtumist, kuna olen siia tulnud teadusasutusest? Tegemist ei saa olla igauhe terava konkurentsitajuga, kuna konkurents on üleriigiline ja seal saab minu arust läbi lüüa ainult ühendatud jõududega. Praegu on protsess killustunud. Ja mina ei suuda muud teha, ainult pealt vaadata! Valitsust ei ole ka mõtet kiruda, sest keegi ei lisa midagi uut ja järelkult oleks seegi tühi ajaraiskamine.

Majandusteaduskonna dekaan ALARI PURJU:

ülikoolihariduse prestiiži tagasisaamine ühiskonnas. See ei ripu ainuüksi rahast, vaid ka paljudest muudest asjadest. Üks põhilisi probleeme on meie tegevuse tunnustamine ja hariduse tähtsustamine väljaspool ülikooli. Teiselt poolt muidugi see, mis toimub ülikoolis ja teaduskondades. Viimase alla käib meie endi tegevuse sisu, st kuidas me ise siin väärtustame seda, mis ülikoolis toimub. Et me suudaksime korraldada kasvõi igapäevast õppetööd nii, et me pidevalt võrdleksime ennast rahvusvaheliste nõuetega. Kogu aeg, iga hetk peame üritama püsida konkurents.

On teatud universaalsed märgid, või nagu majanduses öeldakse – signaalid,

mille järgi juhinduda. Kas inimesed suudavad oma teadustööd avaldada,

on võimelised konkureerima välisstiipendiumidele ja grantidele...

Kui meil on neid, kes seda suudavad, on hea, kuid need, kes veel ei suuda, peaksid siis pingutama.

Eriti väikese rahva ja väikese riigi arengus on ikka ülimalt oluline rahvusvahelises konkurentsivastupidamine. See on justkui kõige kriitilisem moment. Kui me ennast selle nimel ei pinguta (on ju võimalik väga mugavalt ära elada, väikeriikides on konkurents tunduvalt väiksem kui suurriikides), siis oht, mis meid tabada võib, on üsna äraarvamatu. Nii ülikoolis kui ka riigis.

Kui kõige põletavam probleem siduda ülikooliga, siis praegusel hetkel tundub, et

Mehaanikateaduskonna dekaan JAKOB KÜBARSEPP:

On kolm põletavat probleemi. Esiteks õppetöö internatsionaliseerumine. Kui me sellega teistele maailma ülikoolidele järele ei jõua, on meil vähe lootust teha rahvusvahelisel tasemel õppe- ja teadustööd. See on terve ülikooli, mitte ainult mehaanikateaduskonna probleem.

Teiseks. Arenenud maades kulutab ühiskond täiendõppele rohkem vahendeid kui esmaõppes. Aeg on nii kaugel, et ka Tehnikaülikoolis võiks hakata sellega tõsisemalt tegelema.

Siis paraneb ka meie majanduslik olukord.

Kolmandaks on õppejõudude ja teadurite järelkasvu peaaegu täielik puudumine. Ülikooli lõpetanud ei vali endale akadeemilist tulevikku. Kahjuks. Praegu me nimetame nooreks alla 50aastast õppejõudu. Kui nii edasi läheb, oleme kümne aasta pärast 60aastaste noorte juures. Eriti terav on see küsimus mehaanika-, aga ka näiteks ehitusteaduskonnas. Tervikuna on see aga samuti üleülikooliline sõlmküsimus.

Dekaanide vastused jätkuvad lk 12 Andres Öpikuga.

Ühest kirjutamata jäänud aruandest ehk kes koordineeriks ülikoolis interdistsiplinaarsust

Järg artiklile:

“Kas Tehnikaülikoolis võiks olla mitu arvutuskeskust”,

Tehnikaülikool, Nr. 21- 22,
13. dets. 1996

TTÜ elektroonika kompetentsuskeskuse poole pöördusid hiljuti kaks firmat ja ülikool Rootsist koostöötetpanekuga digitaalelektronika valdkonnas. Ettepaneku tegijad suunati arvutitehnika instituuti, sest keskuse kompetentsi ei kuuluvat enam digitaalne elektroonika.

Veel eelmisel aastal aga ilmusid siin-seal kirjutised kiirelt arenevast, perspektiivsest ja Euroopas hästi tuntud TTÜ elektroonika kompetentsuskeskusest, koos vekslitega oma rollist digitaliseerivas Eestis. Just keskuse rahvusvaheline reputatsioon tõi majja eelnimetatud delegatsiooni. Mis siis vahepeal juhtunud on? Allakirjutanu võlgneb seletuse.

Missiooni moondumisest paroodiaks

Elame digitaalse ühiskonna künnisel, elektroonika on muutunud tähtsaimaks tehnoloogiaharuks, ja digitaalelektronikale rajaneb kogu tehisintelligents. Viimase juurdumine igapäeva ellu toob kaasa eneolematu vajaduse interdistsiplinaarseks koostööks teaduses ja tehnoloogias. Ülikoolides saaksid niisuguse interdistsiplinaarsuse käivitajateks olla struktuuriüksuste barjääre hajutavad keskused.

1993.a. lõpul ülikooli alluvusse loodud elektroonika kompetentsuskeskuse missiooniks oligi interdistsiplinaarsuse toetamine infotehnoloogia valdkonnas - arvutitarkvarast kuni elektroonika disainini. Keskuse hilisem lülitamine arvuti- ja süsteemitehnika teaduskonna allu-

Raimund Ubar

usse vastandas teda aga juba teistele teaduskondadele. Veel enam, vastandas ka teaduskonna teistele instituutidele. Keskusest oli saanud instituutide konkurent ja vastupidi. Oma esialgset instituutide “teeni” ja interdistsiplinaarsuse kandja missiooni ei saanud keskus enam kanda. Põhjuseks oli jääk ja formaalne finantseerimismehhanism, mis oli suunatud globaalse konkurentsi tekitamisele teaduskonnas ega motiveerinud koostööd keskuse ja instituutide vahel. Paljast missioonitundest püüdis allakirjutanu situatsiooni ignoreerida, arendades oma õppetooli ja keskust ühtse tervikuna. Et keskusele “raha teenida”, tuli tal oma iga-aastane “publikatsioonide saak” kuidagiviisi keskuse ja õppetooli vahel ära jagada. Instituudi direktor nimetas niisugust tegevust “teaduse äravooluks” instituudist. Teiselt poolt, keskuse põhikirjalist kohustust – arvutiressursside kasutada andmist kogu ülikooli töötajatele ja tudengitele – nimetas dekaan aga teaduskonna ressursside raiskamiseks ja arutuks altruismiks...

Keskuse esialgsest missioonist oli saanud paroodia. Kasutuks osutusid allakirjutanu diskussioonid rektoraadiga, milles ta taotles keskuse finantseerimise mehhanismide muutmist analoogiliseks arvutuskeskuse omale. Lõppkokkuvõttes vajusid kõik ülikoolis interdistsiplinaarse tegevuse kantsi loomise püüdlused liiva.

Käesoleva aasta algul reorganiseeriti keskus niisuguseks, nagu seda tahtis näha ülikooli administratsioon.

Kuidas kõik algas

Loo juured ulatuvad perioodi, mil allakirjutanu juhatas arvutite kateedrit (1987-1992) ja kus avanenud riigipiirid andsid ka temale esmakordselt võimaluse Läände astuda. Avatud piir tähendas tolaeegsele kateedrijuhatajale nii võimalust kui ka kohustust kateeder n-ö “Euroopasse viia”. Intensiivne välistegevus (konverentsid, loengud, seminarid) viis selleni, et 1993. aasta alguseks oli allakirjutanu toonud ülikooli terve rea europrojekte ja muid rahvusvahelisi koostöösidemeid. Kateedrijuhatajana oli tulemus aga juba hilineunud, sest “Euroopasse jõudmise” hetkeks kateedreid ülikoolis enam ei eksisteerinud. Mastaapsete projektide administreerimiseks tuli aga leida mingi sobiv vorm kui õppetool ja nii realiseeruski elektroonika kompetentsuskeskuse asutamise idee 1993. aasta lõpul.

Keskuse missiooniks oli rajada kaasaegne infotehnoloogia projekteerimise keskkond. Ehkki strateegiliseks lipukirjaks sai elektroonikadisaini edendamise TTÜs, kujunes keskuse tegevus juba põhikirjast tulenevalt palju laiahaardelisemaks, hõlmates nii arvutite riist- ja tarkvarakursuste õpetamist kui ka interneti kasutamise võimaldamist kõigile

üliõpilastele. Põhikiri nägi nimelt ette keskusega ühinenud arvutiklasside funktsioonide järjepidevuse jätkamist ehk kohustust tagada infotehnoloogia ressursside kasutamine kogu ülikoolile.

Keskuse arendustöös avas niisugune eri- ja üldfunktsioonide sümbioos võimaluse koormata keskkonda maksimaalselt. Elektroofonikadisaini vajas suuri arvutiresursse, mida aga objektiivsetel põhjustel poleks saanud pidevalt täiskoomusel kasutada. Seetõttu kujunes tarkvara üldõppe funktsioon omamoodi puhvriks ressursikasutuse optimeerimisel. Taoline strateegia arvutite kasutamisel peaks meil igal pool lausa kohustuslik olema, arvestades arvutite kõrget hinda ja kiiret moraalset vananemist.

Tormiline arenguperiood

Keskuse riist- ja tarkvaraline baas loodi peamiselt ülikooliväliste vahenditega, kaasates sinna europrogrammide, Teadus-, Informaatika- ja Innovatsioonifondi projektide võimalusi. Suure toetuse sai keskus otse EV valitsuselt, mille vahenditest ligi pool kulus ülikooli teiste instituutide arvutiparkide parandamiseks. Valitsusele imponeeris allakirjutanu poolt peaministrile esitatud projekt, kus oli näidatud, et valitsuse osa finantseerimisel on kõigest üks kahekümnendik Euroopast juba hangitud tarkvara maksumuse kõrval. Otselepung SUN Microsystems firmaga seisnes selles, et nelja serveri ostmisel saab ülikool boonusena iga serveri kohta kümme SPARC-1 tööjaama. Kolm serverit oli keskus ülikooliväliste vahenditega juba muretsenud, neljanda hankimiseks eraldas rektorat oma panuse. Niiviisi asendati kogu endise arvutiklassi aegunud riistvara 40 uuema tööjaamaga, kus tänaseni käib täiskoomusel õppetöö, ja mida õppetööst vabal ajal rohkem kui 2500 tarbijat pidevalt kasutab.

Peaaegu kogu arvutitehnika instituudi poolt korraldatav laboratoorne töö toimus keskkonnas. Keskust kasutasid informaatika instituut, keemikud, matemaatikud... Õppetöö arengukontseptsioonid määrasid tarkvara valiku, aga õppetöö laiahaardelisus ning olemasolevad platvormid määrasid omad kitsen-

dused. Disainiõppes realiseerisime moodsat "learning by doing" kontseptsiooni, mis seisnes professionaalse tarkvara iseseisvas kasutamises projekteerimistöö tüdengite poolt. Tarkvara keerukus eeldas pidevat konsultatsiooni, mille tagasime nii, et magistrantide-doktorantide teadustöö toimus samas ruumis üliõpilastega. Igal tüdengil sai igal hetkel vanemale kolleegile küsimusi esitada. Teisest küljest, nii mitmedki tüdengiprojektid moodustasid osa keskuse mingist teadusuuringust. Selliselt realiseerus õppe/teadustöö sümbioos, mis üliõpilastele kõrge kvaliteedi annab. Nõnda on keskkonnas õpetatud ka USA Michigani Ülikooli tüdengid ja Helsingi Tehnikaülikooli õppureid Soomes. Teiste sõnadega, keskkonnas olid loodud eeldused välisüliõpilaste õpetamiseks rahvusvahelisel tasemel.

Saatuslik pööre

Ootamatult saabus aga keskuse jaoks saatuslikuks osutunud pööre: arvuti- ja süsteemitehnika teaduskond jagunes kaheks. Allakirjutanu kriitiline analüüs selles küsimuses, mille ta esitas ka ülikooli arengukomisjonile, ei pääsenud mõjule. Polnud ju loogiline jagada elektroonika eraldi tükideks - digitaalne elektroonika infotehnika teaduskonda ja analoogelektronika süsteemitehnika teaduskonda. Elektroonika kompetentsuskeskuses nägi allakirjutanu teaduskonna ühtsuse sümbolit...

Nüüd aga sunniti keskust valima ühte kahest uuest teaduskonnast. Sellist valikut ei pidanud allakirjutanu keskuse juhatajana juba eetilise võimalikuks. Ainus loogiline asetus keskusele selles struktuurimängus oleks tema arvates olnud nii nagu päris algul – ülikooli otsealluvus. Niisuguse ettepaneku oli ta TTÜ arengukomisjonile kirjalikult ka teinud. Paraku tehti otsus teistsugune: elektroonika kompetentsuskeskus määrati süsteemitehnika teaduskonda, kuna seal asus elektroonika instituut. Allakirjutanu õppetool koos arvutitehnika instituudiga määrati infotehnika teaduskonda.

Totaalselt rataste vahel

Nüüd pidi allakirjutanu tegema juba teistsuguse valiku. Millisesse

teaduskonda ise kuuluda, kumba valida, kas enda asutatud keskus või õppetool? Kahte erinevasse teaduskonda ei saanud ta ju kuuluda. Alludes lõpuks administratsiooni survele tekitada keskkonnas õppetool, tegi allakirjutanu taotluse oma õppetooli üleviimiseks keskkonda alluvusse, mille ülikooli nõukogu ka rahuldas. See oli allakirjutanu ka ainus järelejäädud võimalus jätkata 8-9 aastat tagasi alustatud "elutööd", ehkki oma keskkonnakontseptsiooni poleks ta nii või teisiti enam saanud realiseerida, sest keskus koos õppetooliga pole keskus, ta on siis juba instituut nagu teisedki.

Aga nõukogu otsus ei osutunud juuriidiliseks teostatavaks, sest TTÜ on õppetooli mõiste iseseisva objektina tegelikult määratlemata. Hägusalt defineeritud objekti üleviimine oleks võinud tähendada üksnes valulisi läbirääkimisi ja kompromisside otsinguid. Nagu peagi selgus, oleks igasugune kompromiss tähendanud arvutiõpetuse ebaotstarbeka dubleerimise alustamist mõlemas uues teaduskonnas. Süsteemitehnika teaduskonnal oma selget seisukohta arvutiõpetuse vajaduse osas ei olnud – lahenduse leidmisel jäeti allakirjutanu üksinda. Arvutitehnika instituudi direktori reaktsioon oli aga ühene: ta ei lase oma instituuti lõhkuda. Müts tuleks maha võtta selle direktori ees...

Niisiis, õppetooli üleviimise protseduurist oli ühtäkki kujunenud instituudi lõhkumise aktsioon. Allakirjutanu jaoks oleks edasine diskussioon selles küsimuses tähendanud juba eetilise barjääri ületamist, mistõttu ta astus areenilt lihtsalt kõrvale, loobudes nii õppetooli üleviimise taotlusest kui ka keskkonnast, oma viimaste aastate "elutööst". Jah, tal oleks olnud tõepoolest veel üks võimalus: loobuda vanast õppetoolist ja luua täiesti uus. Aga ta ei osanud endale selgeks teha sellise sammu motiivi.

Tagasilöögid õppetöole

Tänaseks on elektroonika kompetentsuskeskus juba terve aasta töötanud süsteemitehnika teaduskonnas uut põhimõtetel uue juhataja käe all. Allakirjutanu juhatab arvutitehnika instituudis õp-

Ühest kirjutamata jäänud aruandest ehk kes koordineeriks ülikoolis interdistsiplinaarsust

petooli ja kasutab väikest osa endise keskuse arvutiplatvormist, suurem osa on viidud ülikooli arvutuskeskuse alluvusse. Sisuliselt on arvutitehnika instituut sellega kaotanud suurema osa oma serverressursist ja laboribaasist. Jagamise printsiip oli formaalne, keskuse endise juhatajaga, keskkonna rajajaga ei ole konsulteeritud kordagi.

Veel arusaamatum oli aga äsja ülikoolis toimepandud kolimise stsenaarium, mille tulemusena arvutitehnika instituudi õppejõudude teaduslabor (nüüd Raja 15) ja nende põhikasutuses asuv õpelabor (arvutiklassid peakorpuses) on nüüdsest lahutatud, samal ajal kui ülikooli arenguloosung vihjab õppe- ja teadustöö integreerimise vajadusele. Sellist lahutatust võiks ehk mõista uue keskkonna loomise algfaasis, aga mitte mingil juhul siis, kui integreeritus on juba saavutatud.

Instituudi poolt läbiviidavat õppetööd on korraga tabanud kaks hoop: õppejõud on kaotanud administratiivse kontrolli oma (arvutuskeskusele kuuluva) laboribaasi edasise arenduse üle, ja selle baasi laiali jaotamine eri majadesse välis- tab edaspidi õppe- ning teadustöö sünergismi, nii nagu see realiseerus veel päris hiljuti.

Interdistsiplinaarsusest

Elektroonika kompetentsuskeskus suunas mõned nädalad tagasi Rootsi delegatsiooni arvutitehnika instituuti, sest tema kompetentsi ei kuulu digitaalne elektroonika...

Delegatsioonile ei olnud enam näidata küllaltki esinduslikku keskkonda, mis veel aasta tagasi ühtsena eksisteeris. See oli esimene pettumus külalistele, kes olid lootnud leida eest midagi muud. Teiselt poolt tähendas koostööetpanek digitaalelektronika kõrval palju laiemat interdistsiplinaarset koostegevust magistriõppe edendamiseks TTÜ-s, haarates analoog-elektronikat, telekommunikatsiooni, tarkvaratehnikat, automaatikat, süsteemitehnikat... Aga sellist keskust, kes oleks võinud niisugust interdistsiplinaarset tegevust kahes teaduskonnas korraga koordineerida asuda, ei eksisteeri enam.

Kelle roll peaks nüüd siis olema meie majas interdistsiplinaarse koostöö käivitamine? Millised peaksid olema sellise tegevuse motivatsioonid? Missugune materiaalne baas peaks tagama niisuguse koostöö edukuse? Ja kus selline baas peaks asuma?

Sisu ja struktuuri konfliktist

On kaks stsenaariumi struktuurse karbikesteks jaotatud ülikooli arengul. Võib tekitada näiteks uue karbikese (olgu või kompetentsuskeskuse) ning esitada ülikooli tellimuse karbikese täitmiseks sisuga. Selliseks tellimuseks on aga vaja väga palju raha. Võib ette kujutada aga ka teistsugust iseenesliku arengu stsenaariumi, kus ühe karbikese sisu hakkab ühel hetkel korraga üle ajama ning avaramat ruumi nõudma. Selline areng oleks odavam, sest see toimub seismise tungi najal. Just nõnda pungus kord allakirjutanu õp-

petoolist välja iseseisev elektroonika kompetentsuskeskus. Aga süsteemi jaoks võib niisuguse arenguskeemi korral kergesti idanema hakata struktuurne konflikt, kui karbist välja voolava sisu jaoks on struktuuri teises otsas selleks ettenähtud karbikese juba olemas. Elektroonika kompetentsuskeskusest kujunes näiteks konkurent arvutuskeskuse jaoks. Samas hakkas ülikool keskusele esitama eritelimust, mida aga ei finantseerinud. Struktuurne konflikt lõppes seekord olemasolevasse struktuuri sobimatu karbikese reorganiseerimisega.

Kas ülikool on võitnud või kaotanud endise elektroonika kompetentsuskeskuse reorganiseerimisest? Seda ei oska allakirjutanu öelda. Ta arvab ainult, et kui struktuuri ilu sisu arvel ületähtsustatakse, võib süsteemis hulk sisemist energiat kasutamata jääda. Ülikoolide struktuurid ei ole mitte alati ilusad ja korrapärased...

Akadeemiline kooslus, mis ühel hetkel eksisteeris eeskujulikult, on tänaseks hävinud. Kollektiiv, mis koosnes eesmärgile pühendunud inimestest, on suures osas ülikoolist lahkunud. Allakirjutanu rajas selle koosluse, nähes koostegevuses oma missiooni ülikooli ees. Ta arvab, et igal valitud professoril peaks olema oma ökoloogiline nišš *alma mater*'is, mis motiveeriks viljakat tegutsemist. Kui allakirjutanu üritusest kujunes võimuvõitluse objekt, astus ta lihtsalt kõrvale.

Raimund Ubar

arvutitehnika instituudi professor

8. detsembril 1997

ISBN on kõigile kasulik

Kindlasti on üht või teist raamatut käes hoidnud lugeja märganud raamatu tiitellehe pöördel tähekombinatsiooni ISBN, millele järgneb rida numbreid.

Raamatu Rahvusvaheline Standardnumber (ISBN) on lühim ühetähenduslik raamatu identifitseerimistunnus, mis on olnud kasutusel üle 25 aasta enam kui 20 maal.

ISBN on raamatule antav ainukordne 10-kohaline tunnusnumber, mis võimaldab raamatu kiiret ja täpset identifitseerimist ja hõlbustab selle tellimist ja müüki kogu maailmas.

Eesti Rahvusraamatukogus tegutses ISBNi keskus alates 1992. aasta novembrist.

Rahvusraamatukogu Eesti raamatu sektori juhataja **Ülle Talihärmi** kinnitusel on ISBN raamatutele hädavajalik. *Kui näiteks mõni meie kirjastuste raamat satub väljaspoole Eestit ja keegi tahab seda raamatut juurde osta või tõlkida, leiab ta ISBNi tunnuse järgi kataloogist kirjastuse kontaktandmed ja saab ise seda kirjastusest tellida.*

ISBNi kood on ette nähtud raamatutele, brošüüridele, jätkväljaannetele, kaardiväljaannetele, dia- ja mikroväljaannetele, õppematerjalide komplektidele, mis koosnevad nii trükitud kui ka audiovisuaalvahenditest, õppeotstarbelistele videodele ja filmidele, CD-ROMidele ja personaalarvutipogrammidele.

Sundeksemplari seadus* kehtib Eestis alates 6.märtsist 1997. Eestis või välisriikides Eesti kirjastajate tellimisel valmistatud trükiste kaheksast sundeksemplarist saadetakse Eesti Rahvusraamatukogule,

Tartu Ülikooli Raamatukogule ja Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogule igaühele kaks eksemplari, Eesti Teaduste Akadeemia Raamatukogule ja Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogule mõlemale üks eksemplar.

Sundeksemplar on kasulik, sest siis ilmub teade raamatu publitseerimise kohta nii väljaandes "Uued Eesti raamatud" kui ka neli korda aastas ilmuvast väljaandes "Eesti rahvusbibliograafia. Raamatud". Sundeksemplarina saadud raamat on nädalaga võetud fondidesse arvele, bibliografeeritud ja saanud koha iga kuu 10. päevaks ilmuvast väljaandes "Uued Eesti raamatud". Seda tellivad paljud Eesti raamatukauplused ja raamatukogud, kes kasutavad seda komplekteerimisel abimaterjalina. Teavet uute raamatute kohta saab ka rahvusraamatukogu interneti koduleheküljelt

<http://www.nlib.ee/uudis>.

Kui raamat pole sundeksemplarina meile saabunud ja meil pole mingit teavet sundeksemplari hankimise alustamiseks, siis ei meie ega tulevased põlvkonnad ei tea, et see kunagi ilmunud oleks, sest rahvusraamatukogus jääb ta registreerimata. Meie jaoks täidab ISBN ka kontrollfunktsiooni, sest selle kaudu saame jälgida sundeksemplari saabumise protsessi alates sellest, kas raamat on ilmunud ja kus ta on ilmunud. Arvame, et üksnes 50 protsenti raamatuid tuleb meile korralikult kätte.

Mõni, kes on oma kulu ja kirjadega raamatu välja andnud, laob selle seljakotti ja käib mööda Eestimaad ise müügiagendina ringi. Ta ei taha oma raamatut reklaamida,

sest kardab näiteks maksuametit. Nii ei jää ka tema väljaandest andmebaasidesse mingit jälge.

(Lühendatult artiklist *ISBNist sundeksemplari*, Kärt Hella, Postimees, 31. okt.1997)

Eesti ISBN keskus vahendab süsteemiga ühinenud kirjastajate andmeid Berliinis asuva rahvusvahelise keskuse poolt väljaantava aastaraamatu "*Publishers International ISBN Directory*" (PIID) tarvis.

Eesti kirjastajatele annab uusi kirjastajatunnuseid välja ainult Eesti ISBN keskus. Teenus on tasuta.

TTÜs on oma ISBNiblokk kirjastusel ning elektriaramite ja jõuelektronika instituudil.

Enamik Eesti kirjastajaid on mõistnud ISBN koodi ja sundeksemplari tähtsust. Siiski ilmub mitteametlikel andmetel ka meie ülikooli töötajailt trükiseid, millel ISBN tunnust pole. Missioonitunde puudumine, kirjastajateadlikkusest rääkimata... Igal autoril peaks olema auasi leida oma nimi Eesti bibliograafianimistust.

Eesti ISBN keskus, kust saab nii infot kui numbri oma trükisele, asub aadressil Tõnismägi 2, Tallinn, EE0100, telefon 6 307 372, faks 6 311 200, e-post: eraamat@nlib.ee

Kasulik on tunda:

* sundeksemplaride saatmise määrust (Riigi Teataja, 1992, nr 22, art 313; Riigi Teataja, 1992, nr 33, art 539);

* autoriõiguse seadust (Riigi Teataja, 1992, nr 49, art 615)

Teadustalitus

Ülikool vajab PR-strateegiat

Tallinna Tehnikaülikooli meediamonitoring

1. jaanuarist 1. detsembrini 1997

Kai Aviksoo

Vastavalt põhikirjale on Tallinna Tehnikaülikooli rahvuslik õppe- ja teaduskeskus loodus-, täppis-, sotsiaal- ja humanitaarteaduste vallas, kes annab kõrgkoolitust kõigil astmetel ning osutab teadus-, õppe- ja arendustegevusel põhinevaid teenuseid.

Kuna ülikool on suure riikliku tähtsusega asutus, püsib ta tahestahtmata meedia huviorbiidis aastaringseil. Käesolevas töös on vaatluse alla võetud Eesti suuremates päeva- ja nädalalehtedes ajavahemikul 1.01. 1997 – 1. 12. 1997 ilmunud TTÜ-d puudutav materjal. (Toimetusele: tööle lisatud üksikasjalised ja ülevaatlilised tabelid jäätame avaldamata, vt illustr.). Kuna ülikool on õppeasutus, on meediamonitoring otstarbekas läbi viia aasta lõikes, sest teatud uudiseid kajastav materjal on hooajati erineva iseloomuga (lõpuaktused, sisseastumiseksamid jne). Samuti on nimetatud analüüs vajalik TTÜ seisukohalt, tegemaks kokkuvõtteid ja järeldusi, mida meediaga

suheldes tuleks silmas pidada ning millised on probleemid ja puudujäägid selles valdkonnas.

Vaadeldud perioodi ajalehtedes ilmub ülikooli kohta keskmiselt 20 kirjutist kuus.

Antud uuringus ei ole kasutatud ajalehes *Tehnikaülikool* ja ajakirjas *Tallinna Ülikoolid* avaldatud artikleid.

Avaldatud materjali võiks jagada viieks:

1. Artiklid, mille autorid on ülikooli töötajad või üliõpilased
2. Artiklid, kus on refereeritud või intervjueritud ülikooli töötajat
3. Artiklid, milles kajastatakse ülikooli sündmusi
4. Kuulutused, teated
5. Artiklid, milles on ülikooli mainitud põgusalt

Puuduvad peaaegu täiesti ülikooli elu ja tegevusalasid tutvustavad ja reklaamivad artiklid, mis aitaksid kaasa ülikooli arengule.

Ülikooli töötajad, artiklite autorid või need, keda on intervjueritud-refereeritud, on reeglina akadeemilise personali hulgast. Kirjutise sisu on enamasti populaarteaduslik või on tegemist eksperdi hinnangu või soovitusega. Esineb ka vastukajasiid ja arvustusi.

Avaldatud kirjutiste arvu poolest on esirinnas TTÜ materjalitehnika instituudi vanemteadur Jüri Krustok, kellelt ilmub iga kuu paar huvitavat populaarteaduslikku artiklit, näiteks *Vaakum pole absoluutselt tühi ruum, Pime juhus kipub nägijaks jt.*

Tihedalt võtab ajalehe veergudel sõna TTÜ emeriitprofessor, riigikogulane Uno Mereste pangandus-, rahandus-, majandusteemadel. Korduvalt kirjutab ka TTÜ käitismajanduse instituudi dotsent Ülo Mallene majandusteemadel, TTÜ toiduainete

Meedia	Kuupäev	Pealkiri	Author	Asutus
Õhtuleht	17.01.1997	Aastate arvestamiseks teevad koolhoiu		
Õhtuleht	20.01.1997	Tehnikaülikooli korraldab konsultatsioone matemaatika	Ehe Laanpere	TTÜ
Õhtuleht	21.01.1997	Samu omariikuse suunas	Jaan Mäestu	TTÜ
Õhtuleht	22.01.1997	Vaakum: inženieriteaduseks?	Ülo Mallene	TTÜ
Õhtuleht	22.01.1997	Sõime selleks, et elada...	Tih Tõkumaru	TTÜ
Õhtuleht	23.01.1996	Silmet maksab tehnikaülikooli stipendiumi	Riina Tõst	TTÜ
Õhtuleht	25.01.1997	Tesakaalu Erakonna eesimees Tavi Nirk	Sirje Miira	TTÜ
Õhtuleht	27.01.1997	Talvist jutu suunas Lüneburgist		TTÜ
Õhtuleht	05.02.1997	Inimese tervis sõltub kaaskonnast	Ülo Tärne	TTÜ
Õhtuleht	07.02.1997	Hakudareform ei tohiks maareformi varjutada		TTÜ
Õhtuleht	07.02.1997	Nimelugu. TTÜ biomeditsiintehnika keskuse juhataja	Heikki Tahving	TTÜ
Õhtuleht	07.02.1997	Maapeesil on tuleviku		TTÜ
Õhtuleht	12.02.1997	Tehnikaülikool võtab vastu praktikuid	Mihkel Kaldama	TTÜ
Õhtuleht	17.02.1997	Vaakum pole absoluutselt tühi ruum	Urmas Põldma	TTÜ
Õhtuleht	19.02.1997	Tehnikaülikool võib pürgida puuduliku hindlega	Jüri Krustok	TTÜ
Õhtuleht	20.02.1997	Majandustegevus heitleb teooria ja praktika vahel	Kristel Kirge	TTÜ
Õhtuleht	20.02.1997	Sõime sõgeduse vastu		TTÜ
Õhtuleht	26.02.1997	Majandustegevus on hinnatud		TTÜ

instituudi direktor **Raivo Vokk** toimumisest ja toitudest, kätismajanduse instituudi professor **Heino Levald** haridusteemadel, raadio- ja sidetehnika instituudi professori **Andres Taklaja** vastukajad, arvutused jne. Ajalehe *Tehnikaülikool* toimetaja **Urmi Reinde** esineb Tallinna üürnike ühenduse juhatuse nimel. Eelnimetatud artiklid peaksid pakkuma huvi laialdasele lugejaskonnale.

Artiklid, milles kajastatakse ülikooli sündmusi, on tavaliselt TTÜ teabetalituse pressiteated või nendest lähtuvalt avaldatud kirjutised. Reeglina leiavad need kajastamist ka teistes meediakanalites. Näiteks informatsioon *Tehnikaülikooli Aasta Vilistlane on Jaak Leimann*. Kuulutusel ja teated saadetakse välja erinevatest struktuuriüksustest: personaaliosakond, vastuvõtukomisjon jt. Samuti kuuluvad siia teabetalituse pressiteated. Näiteks TTÜ-sse vastuvõetud tudengid.

Artiklid, milles on ülikooli mainitud põgusalt. Siia kuuluvad hariduselu puudutatud kirjutised jms. Näiteks *Rektorid tahavad raha juurde* või *Ühispank armastab Heleneid*, kus TTÜ majandusteaduskonna üliõpilased said hea õppeedukuse eest Ühispankalt kingituseks 10 000 krooni.

Ajalehtedes avaldatud materjali põhjal saab järeldada, et ülikooli maine on olnud stabiilselt hea ka ilma süstemaatilise PR-tegevuseta, tänu ilmselt akadeemilisele ja auväärsele kaadriale. Pole esinenud ka majanduslikke mõõdalaskmisi ja muid intriige, mida avalikkuse ees peaksid klaarima. Kriisisituatsiooniks võiks kaudselt nimetada 19.02. 1997 *Eesti Päevalehes* ilmunud **Kristel Kirsi** artiklit "*Tehnikaülikooli võib pürgida puuduliku hindega*", kus lehele antud informatsioonist vastuvõtu eeskirja kohta oli reporter välja noppinud pealkirja jaoks ebaolulise fraasi. Samas oli jäetud edastamata sisseastujate jaoks oluline teave. Artikkel tekitas ülikoolis õigustatud pahameelt, kuigi selline lähenemine võis isegi reklaamivalt mõjuda. Paar päeva hiljem ilmus *Päevalehes* siiski

tekst parandustega. Jahmatav oli ka 28. 11. 1997 *Postimehe* artiklis *Ülikooli lõpetab liiga vähe üliõpilasi* ja *Päevalehe* artiklis *Õpemaks venitajatele* Haridusministeeriumi poolt avaldatud statistika lõpetajate arvu kohta Eesti ülikoolides, kus TTÜ-s oli 1997. aastal lõpetanud ainult 36,6 % võrreldes vastuvõetutega 1993. aastal. Järgmisel kohal lõpust arvates oli Tallinna Pedagoogikaülikool - 60 %. TTÜ kaitseks astus välja ülikooli 4. kursuse üliõpilane **Andres Suga**, kes 3. 12. 1997 *Postimehes* ilmunud vastukajas *Kummaline statistika* põhjendas, et selline statistika ei näita absoluutselt midagi. Efektivsuse protsenti võib arvutada 1999. aastal, kui lõpetavad esimesed bakalaureusekraadi saajad. Kummaline, et Haridusministeerium ei lähene asjale sisuliselt ja väljastab üldsust eksiteele viivaid andmeid.

Kokkuvõtteks võiks öelda, et ülikoolile oleks organiseeritud suhtekorralduslik töö strateegiliselt vajalik. Tasub kaaluda PR-osa-konna moodustamist, kasutades olemasolevaid ressursse. Praegusel suhtekorralduslikul tegevusel puudub ühtsus, sellega tegeleb mitu struktuuriüksust paralleelselt, nende vahel puudub pii-sav kontakt, koostöö ja adekvaatne infovahetus. Oskuslik PR-tegevus aitaks oluliselt edendada ülikooli ärilises mõttes, populariseerida õppeasutusena ja tõsta mainet.

Kantselei juhataja Kai Aviksoo on TTÜ halduskorralduse eriala vabaõppur. Käesolev ülikooli meediamonitoring on tehtud kodutööna suhtekorralduse õppeaine raames.

Ajalehe *Tehnikaülikool* toimetuselt:

Palume ülikooli töötajatel ja tudengitel, kes kas ise väljapoole kirjutavad või vähemalt ajakirjandusega kursisolemist haritud inimese üheks eelduseks peavad ja palju loevad, avaldada siinsamas oma mõtteid Tehnikaülikooli ja Eesti avaliku meedia suhete kohta.

Lühiteated

16. detsembril

tähistas elektroonikainstituut 100 aasta möödumist elektroni avastamisest. Ühtlasi sai detsembris 50 aastat päevast, mil sündis transistor. Tehnikaajalooliste tähtpäevade piduliku äramärgimise juhatus sisse professor **Mart Min** ja juubelitekande pidas professor **Enn Velme**. Elektroonikute ja automaatikute juubeldamisele lisas võrsts TTÜ magistrant **Sheetal Prasad** (India), kes rääkis lühidalt neuronvõrkude ja kunstmõistuse (loe: tehisintellekti) mitmesugustest rakendustest.

16. detsembril

toimus Materjalitehnoloogia ja geeni/biotehnoloogia keskuse korraldusel Oulu Ülikooli professori **Seppo Leppovuori** loeng teemal "21 sajandi tehas".

17.-18. detsembril

kell 18-21 on ruumis VI-113 esmaabi kursustudengitele. Teemaatiks on eluohutlikud seisundid ja nende välistamine; elustamine ja selle juures tehtavad vead; murrud, haavad ja verejooksud. Lektor on **Ants Tutt** turvafirmast ESS. Kursus toimub AIESECI initsiatiivil ja on osalejatele tasuta. Registreeruda saab AIESECI telefonil 620 3639 (või õhtuti 422 733, Kristo).

22. detsembriks

tuleb esitada kirjastusosakonnale (Koska t 2/9) 1998.a kirjastamiseks esitatavate tööde nimekirj. Käsikirjade tellimislehel peab olema kas instituudi direktori; keskuse, osakonna või muu struktuuriüksuse juhataja allkiri. Täpsem informatsioon **Aime Hall** (tel 552 106), **Jüri Veerits** (655 2356). NB! Mitte unustada, et 1998. a saab TTÜ 80aastaseks - ka sel puhul välja antavad trükised tuleks tähtaegselt ilmumiseks kooskõlastada!

Jõulude ja uusaasta puhul

teatab tehnika ja kinnisvaraosakonna juhataja **Olavi Paulus**, et 24.12.1997 - 2.1.1998 on õppehooned avatud tööpäevadel kella 8-12, pühade ajal aga suletud. Selleks ajaks töölesoovijatel tuleb vormistada kirjalik luba hiljemalt 22. detsembriks. NB! Turvafirma vastutab ainult ülikooli vara eest! Hr Paulus soovib ebaseeldivuste ärahoidmiseks hinnalist aparatuuri kaitsvad ukseid pitseerida.

24. ja 31. detsembril

ei mõtle (loodetavasti) keegi tööle, õppimisele ega argipäevade lõpmahtude probleemidele.

Soovitame kõigil keskenduda märksa igavikulisematele teemadele, mis sisendavad rahu ja optimismi. Ajalehe toimetus omalt poolt tänab kõiki kaasautoreid! Tehnikaülikooli rasket, kuid kõigele vaatamata huvitavat elu jätkame aga 1998. a.

Tudengid õppisid projekti juhtima

Projektijuhtimisest huvitatud tudengid kogunesid novembrikuu viimasel nädalavahetusel Saue Gümnaasiumi ruumidesse. Kolme päeva vältel koguti teadmisi ja saadi oskusi, kuidas sellist töötegemist juhtida. Sündmust organiseeris globaalne hariduslik üliõpilasorganisatsioon AIESEC.

Seminarile tuli 70 üliõpilast Eestist ning 60 Hispaaniast, Kreekast, Leedust, Lätist, Saksamaalt, Soomest ja USAst. 14 treenerit olid AIESECi Austria, Belgia, Eesti, Läti, Saksamaa, Soome, Taani ja Venemaa esinduste liikmed. Konferansjee **Dee Olomajeye**, olles pärit Ühendriikidest, sõitis kohale ajutisest töökohast Belgiast. Projektijuhtimise seminari ametlikuks suhtluskeeleks oli inglise keel.

Naljakate etteastete, ühiste laulude ja hiljem orienteerumisvõistlusega Saue tänavatel loodi kaheksast erinevast kultuurist üliõpilaste vahel sõbralik ja kõrgeltmotiveeritud õhkkond koostööks. See oligi esimese õhtu eesmärk, et

järgmised kaks tööpäeva saaksid kulgeda sundimatus seltskonnas.

Teise päeva märksõnadeks said ajurünaku olemus, idee arendus, projekti planeerimine ja juhtimine, meeskonnatöö. Enda kogemustest rääkisid Tivoli Tuuri peakorraldaja **Lauri Viikna** ja Maailmakaubanduskeskuse direktor **Mehis Pily**.

Kolmandal seminaripäeval andis Läti AIESECi president **Aigars Rungis** osalejatele edasi enda kogemusi, kuidas müüa projekti. Seejärel seati üles telefoniliinid ning algas eelmisel päeval väljatöötatud projektiideede müük "finantsjuhtidele", kelle rolli mängisid treenerid. Nüüd kulusid osalejatele marjaks ära kõik seminari jooksul õpitud projekti organiseerimise tarkused, katsetades samal ajal enda suhtlemisoskusi.

Projektijuhtimise seminar toimus Eesti AIESECi haridusprogrammi raames, mille eesmärk on kujundada avatud mõtlemise ja ettevõtliku suhtumisega

üliõpilasi. Programm jätkub veebruaris konverentsiga Narva-Jõesuus Ida-Virumaa arenguvõimalustest.

AIESEC tegutseb 87 riigis, Eesti esindus loodi 1989. aastal. Korraldades hariduslikke projekte ja ülemaailmset tudengitevahetust, aitab AIESEC kaasa riikide arengule. Eesti arengut läbi tudengite toetasid koostööpartnerid 3M, Branta, Cassandra, Infotark, Jäälill, Leibur, Lufthansa, Merita Pank, MLK, PC Kaubamaja, Polarcup, Sokos, Tallinna Külmoone, Videomati Mängud ning Walki.

Sündmust kajastas

Aivar Hannolainen

AIESECi Tehnikaülikooli esindus

telefon/faks (2) 620 3639

e-post info@tl.aiesec.ee

<http://www.aiesec.org>

Projektijuhtimise seminari korraldamine võttis aega kuus kuud. Korraldajate (vasakult: Riin Kranna, Neeme Rõõs, Kadri Jürisaar, Dee Olomajeye, Meelis Migur, Rauno Varblas ja Läti Ülikooli juuratudeng levva Irbina) sõnul oli seminar seda väärt

80 aastat tagasi

Oktoobris 1917 asutati Tallinnas Eesti Tehnika Selts (1917-1922). Juba asutamiskoosolekul oli kõne all tehnikahariduse küsimus.

Algus "Tehnikaülikool" 27. okt. 1997.

Kõigepealt meenutagem ajaloosündmusi Eestimaal 1917. a sügisel. Eesti rahvuslike poliitikute pürgimist Eesti omariiklusele ähvardas mitu ohtu: Saksa okupatsioon, kuna Saksa väed olid vallutanud Saaremaa, ning enamlaste võim, mis peale oktoobripööret ajas laiali suvel valitud Eesti Maanõukogu (Maapäeva) ja seejärel ka Eesti Maavalitsuse. Sellises kriitilises ja ettearvamatus olukorras toimus 16. novembril Eesti Tehnika Seltsi (ETS) peakoosolek.

Koosoleku kavas oli rida küsimusi, nagu näiteks: eesti tehnilise sõnavara loomine ja selleks tööks vajaliku komisjoni valimine, seltsi referaat-õhtute kor-

raldamine, tehnikumi asutamise küsimus jm.

ETS esimees Anton Uesson tegi esmalt teatavaks nn ametite jaotuse seltsi juhatuses: esimehe asetäitja Ferdinand Peterson, sekretär elektriinsener Karl Virma (tollal Tallinna linnavolinik, hilisem poliitik), kassahoidja Willem Reinok (hiljem Eesti Raudtee ülem), ametita juhatuse liige Herman Reier (Tallinna Tehnikumi tulevane direktor ja "ETS Ajakirja" toimetaja 1919-1922).

Enne päevakava juurde asumist võtsid ETS koosolekulised vastu järgmise poliitilise otsuse eelmisel päeval Tallinnas juhtunu kohta: *"Tunnistades Eesti ajutist maanõukogu Eestimaa ainukeseks ülimaks võimuks kuni Eesti asutava kogu kokkukutsumiseni, protesteerib Eesti Tehnika Selts sõjarevolutsioonilise komitee poolt 15. novembril s.a toimepandud vägivaldse maanõukogu laialisaatmise ja maa-nõukogu liikmete kallal vägivalda tarvitamise vastu"* (ajaleht "Sotsiaaldemokraat" 18. nov. 1917. a).

Tehnikahariduse küsimuse arutelu lõppes 8-liikmelise komisjoni valimisega. Komisjoni ülesandeks seati tehnikumi programmi ja kava väljatöötamine ning ogranisatsiooniliste küsimuste lahendamise. Mainitud probleemidega hakkasid tegelema: K. Ipsberg, E. Maltenek, H. Reier, F. Kogel, A. Uesson, J. Keskküll, H. Orav ja E. Habermann. Tehnikumi rajamise töödele kutsuti kaasa aitama Maavalitsuse tehnikaosakonna esindajana F. Peterson ja linnaametist K. Mägi.

Komisjonis arutati ja vaieldi tehnikumi tüübi, õppekavade, osakondade, erialade ning nende ülesannete ja sihtide üle. 1917. aasta sügisel idanema pandud tehnikumi rajamise idee kandis vilja peale heitlusi olude ja võimudega alles aasta hiljem - 17. septembril 1918. aastal - kui Tallinna Tehnikum ukсед avas, tookord veel Eesti Tehnika Seltsi Tehniliste Erikursuste nime all.

Imbi Kaasik

Tehnikaülikooli ajalooliste isikute tähtpäevi

100 aastat tagasi, 30. detsembril 1897. a sündis Nissi lähisel Harjumaal tehnikateadlane Oskar Martin. Tartu Ülikoolis keemiat õppinud, ent ehitusinseneri diplomi ja doktori kraadi Danzigi Tehnikaülikoolis omandanud Oskar Martinist sai 1936. aastal TTÜ teedeehituse professor.

Ta oli teedeehituse labori juhataja ning ehitus- ja mehaanikateaduskonna dekaan aastail 1938-1944.

Oskar Martin pani aluse autoteede uurimissuunale meie ülikoolis, spetsialiseerudes bituumeni uurimisele.

Lahkunud 1944. aastal Eestist, jätkas ta uurijana tööd Stockholmis Riigi Teedeinstituudis.

1951. aastal siirdus Kanadasse, kus pea kümme aastat oli Queeni Ülikooli teedeehituse ja aluspõhjamehaanika professor ja ehitusmaterjalide katsekoja juhataja.

Kanadas leidis O.Martin tunnustuse asfaltkiirteede ehitusala eriteadlase ja konsultandina.

Ta rajas Kingstoni lähedale talu, kus armastas teha talutöid ja võtta vastu sealseid eestlasi.

Oskar Martin suri infarkti tagajärjel 19. aprillil 1960 Kingstonis.

Rubriiki koostab

Imbi Kaasik

TTÜ nõukogus

25. novembril

Kiideti heaks TTÜ ja Haridusministeeriumi vahel sõlmitud ühinemislepungud ja kinnitati TTÜ Arenduskeskuse EAK, TTÜ Eesti Majanduse Instituudi, TTÜ Geoloogia Instituudi, TTÜ Keemia Instituudi ja TTÜ Küberneetika Instituudi põhikirjad.

Kiideti heaks Haridusministeeriumi haldusalasse kuuluva Saarte Instituudi ühinemine Tallinna Tehnikaülikooliga ja volitati rektorit sõlmima TTÜ nimel vastava lepingu.

Kinnitati järgmised diplomioppe õppekavad: keemia- ja materjalitehnoloogia õppevaldkonnas rõivatootmise eriala ja puidutöötlemise eriala õppekavad ning ehituse õppevaldkonnas ehitusprojekteerimise eriala ja rakendusgeodeesia eriala õppekavad.

Kinnitati 1997. aasta täpsustatud koondeelarve.

Ülikooli nõukogu järgmine istung on 23. detsembril.

Arutatakse ehitusteaduskonna hindamiseks moodustatud komisjoni järeldusi, kinnitatakse riiklikult sihtfinantseeritavad teadusteemad ja otsustatakse teaduskondade ettepanekute alusel, millised tööd esitada riigi teadusauhindade määramiseks.

Viivi Russ

nõukogu sekretär

Mis on teie kõige põletavam probleem?

Keemiateaduskonna dekaan ANDRES ÖPIK:

Kuidas see küsimus oligi? Ah soo?! Ma sain aru, et aasta möödumine teaduskonnas või ülikoolis või...

Aga probleem? Probleemi ei ole! Mina ei nimetaks kõige põletavamaks teaduse rahastamist. Suund on ju õige! Midagi halba ei ole. Idee on täiesti õige ja kogu lugu! Ma mitte ei kahtlegi. Ma ei hakkaks seda isegi pikemalt kommenteerima.

Võib küll öelda, et rahade jagamise head ideed võivad jõuda hoopis suure segaduseni, kui süsteemi ei ole piisavalt põhjalikult lahti seletatud ja kõikvõimalikud ametnikud tõlgendavad seda oma suva järgi. Probleeme muidugi tekib, aga idee kui selline – teemad järgi jagamine – on täielikult õigustatud. Raskusi tekib sellest, et sageli keskendutakse ainult negatiivsetele momentidele. Kui ikka ise ei suuda probleemi piisavalt juhtida, siis tuleb leida tee, kuidas iseennast süsteemis kõige paremini realiseerida.

Selles mõttes hädaldamine ja kirumine ei vii mitte kuhugi. Vastupidi, meil tuleb leida Haridusministeeriumiga ühine seisukoht, ja minu meelest ministeerium isegi toetab meid.

Mina ei tahakski rääkida halbadest asjadest, mis siin kogu selle aasta jooksul on ette tulnud. Minu arvates on keemiateaduskond tänava küllaltki hästi hakkama saanud, meil on vägagi positiivsed ja edumeelsed muutused. Uuenes professor – vahetus kuus uut professorit – ja suurenes professorite hulk. Hea, kui

sellesuunalised muutused süvenevad, ja hea, kui need professorid leiavad ka siin endale huvitava töö ja tõsise rakenduse.

Meil tekkis uus keskus – geenitehnoloogia, mis on arvestatav ja maailmas silmapaistev teadussuund. Õppesuund on sügisest tulemas... Meil on oluliselt muutunud ka teised õppesuunad...

See kõik kaalub üles need probleemid, mis just aasta lõpus on eriti teravalt üles kerkinud. Mina neid ei teravustaks. Elu negatiivse poole silumiseks... kui teil ruumi on...

Või kuidas te küsitate? Põletav?

Ei! Mul ei põleta midagi. Olen aastaga rahul. Kiire on, jah. Aastaid ka juba... Möödub aasta oligi mulle eriline võibolla sellepoolest, et isa sai 80, abikaasa 50, mina ise 50, üks tütar 25...

Selline ümmargune aasta. Ja ma olen täiesti rahulik.

Dekaane küsitles

Urmi Reinde

Pank nurga peal

Veel kaheksakümnendate aastate lõpus oli poodides küllalt tavaliseks pildiks letikaubandus. Nüüdseks on enamik kaupmeestest aru saanud, et selvesüsteem on letikaubandusest märksa kiirem, kliendisõbralikum ja tulemuslikum. Ka panganduses on aeg asuda kliendiga ühele poole letti.

Tänapäevane mõtteviis on selline, et võimaluse korral soovib igaüks i s e ennast teenindada. Ja just siis ning seal, kus on tema jaoks sobiv koht ja aeg. Põhitarbed pangaga suhtlemisel võib kokku võtta paari lausega: kliendi esmaseks sooviks on vaadata, palju tal raha pangas on; teada saada, mida tema rahaga on tehtud (ülekanded, mahakanded); ning aeg-ajalt raha kontole juurde panna või sealt välja võtta. Laenu vormistamine ja investeerimistegevus, mis eeldavad kontori külastamist, reeglina nende esmavajaduste hulka ei kuulu.

hansa 24 on samm klientidele lähemale! Iseteeninduslike pangakontorite ketti **hansa 24** on Hansapank hakanud üles ehitama printsibil, et kõige käidavamasse kohta, st suurte kaubamajade ja teeninduskeskuste lähikonda kliendile vastu tulla. **hansa 24** kontoritel on kaks lahutamatu tahku: konsultandid, kes päevasel ajal jagavad juhiseid masinate kasutamisel, annavad muud infot ning sõlmivad lepinguid. Ja ööpäevaringselt avatud automaatide osa, kus klientide käsu-

tuses on sularahaautomaat, makseautomaat, internetipank ja telefonipank. Täna on käivitunud kaks täismahus **hansa 24** kontorit Tallinnas, üks kaupluses Punane Selver ja teine Kaubamaja kõrval endises Hansapanga Keslinna kontoris. Tegelikult on aga iga Hansapanga sularaha- või makseautomaat väikeseks (kuigi veidi piiratud võimalustega) **hansa 24** kontoriks, seetõttu saavad ka kõik üksikautomaadid aasta lõpuks fassaadile **hansa 24** logo - märgi ühtsest süsteemist.

Uus süsteem, uus väljanägemine. See, et **hansa 24** logo on modernne, Hansapanga logost erinev ja kraadivõrra välja paistvamgi, on täiesti taotluslik. Võib-olla ei tea paljud kliendidki, et ka valuutavahetusketi Monex kaubamärk kuulub Hansapangale. Monexi logo väljatöötamisel oli eesmärgiks kujundada see ca 20% Hansapanga stiilis ja 80% sellest erinevalt. **hansa 24** puhul oli aga vaja leida vastupidine lahendus, kus oleks selgelt äratuntav, et tegemist on küll Hansapangaga, kuid teise kontoriga süsteemiga. Esimesed kaks **hansa 24** kontorit on veel n-ö piloot-toote ülesannetes, kui kliendid selle teenindusvormi kiiresti omaks võtavad, on iseteeninduslikke **hansa 24** kontoreid peatselt oodata ka teistes linnades ja Tallinna linnaosades.

Ootame Teid kõiki reedel, 19. detsembril kell 11.30 TTÜ peahoone fuajeesse Hansapanga 100. sularahaautomaadi avamisele.

Hansapank